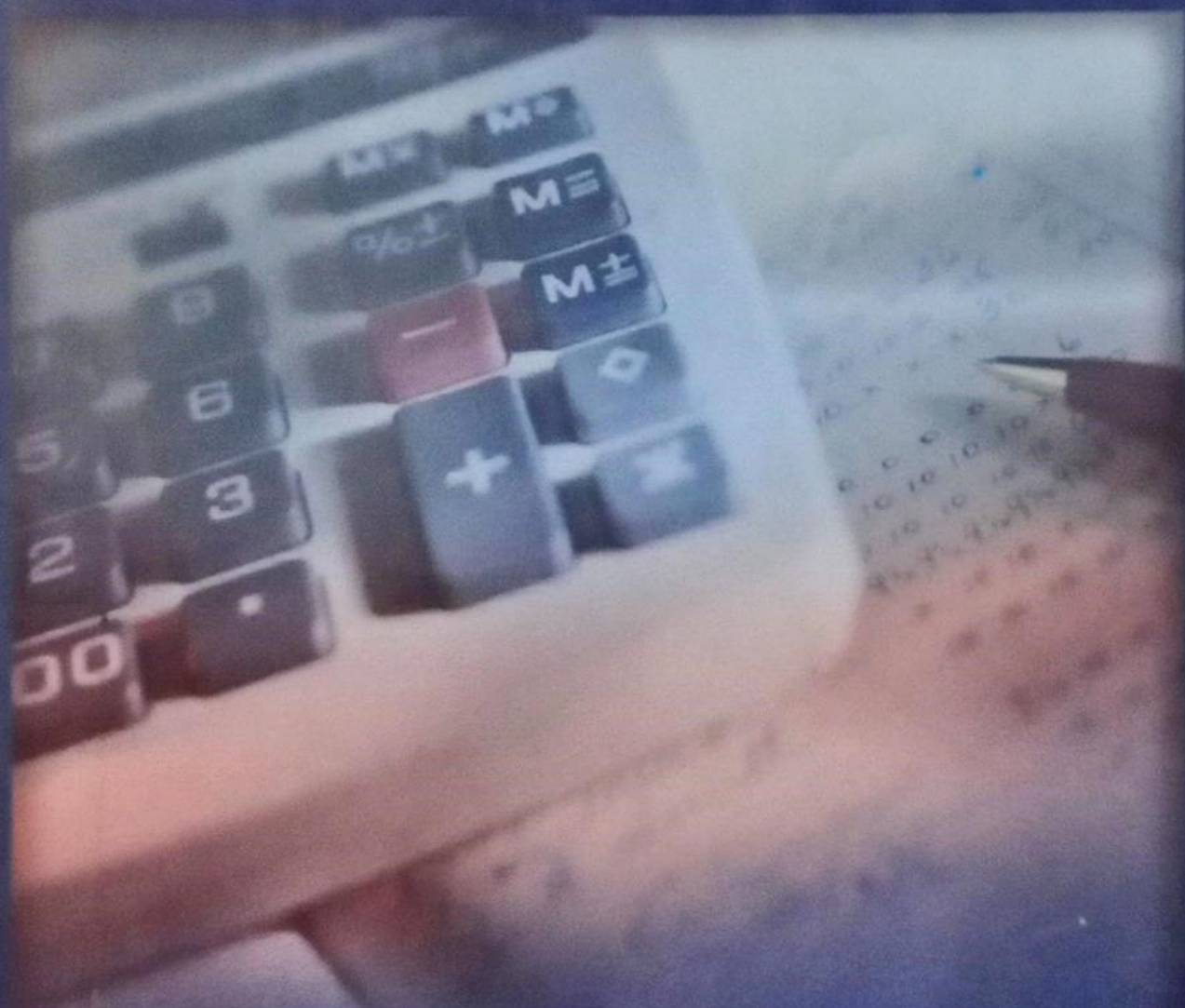

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH

KẾ TOÁN TÀI CHÍNH

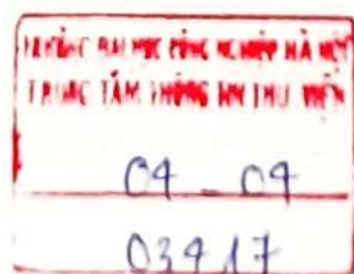
NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

TRẦN THỊ DUNG – NGUYỄN THỊ HỒNG NGÀ

GIÁO TRÌNH KẾ TOÁN TÀI CHÍNH

(Tái bản lần thứ nhất)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Lời nói đầu

Trong những năm gần đây, cùng với sự đổi mới của đất nước, kế toán - một công cụ quản lý kinh tế hữu hiệu, không ngừng được sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện phù hợp với tình hình mới của nền kinh tế. Trong thời gian qua, Bộ Tài chính đã ban hành 26 chuẩn mực kế toán Việt Nam, những chuẩn mực này được xây dựng dựa trên nền tảng những chuẩn mực kế toán quốc tế, góp phần ngày càng hoàn thiện hệ thống kế toán của Việt Nam.

Để cập nhật những thông tin sửa đổi, bổ sung mới của các quy định kế toán hiện hành, cung cấp kịp thời tài liệu phục vụ cho công tác nghiên cứu, giảng dạy và học tập của giảng viên - sinh viên trong nhà trường, Khoa Kế toán Kiểm toán Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội đã tổ chức biên soạn giáo trình **Kế toán tài chính**. Trong quá trình biên soạn, tập thể tác giả đã cập nhật chế độ kế toán và các thông tư hướng dẫn mới nhất như: Thông tư số 210/2009/TT-BTC, Thông tư số 228/2009/TT-BTC, Thông tư số 244/2009/TT-BTC, Thông tư số 179/2012/TT-BTC, Thông tư số 45/2013/TT-BTC và các văn bản hướng dẫn có liên quan khác. Nội dung giáo trình gồm:

- Chương 1: Những vấn đề cơ bản về kế toán tài chính trong doanh nghiệp
- Chương 2: Kế toán vốn bằng tiền
- Chương 3: Kế toán các khoản phải thu, ứng và trả trước
- Chương 4: Kế toán nguyên vật liệu, công cụ, dụng cụ
- Chương 5: Kế toán tài sản cố định và bất động sản đầu tư
- Chương 6: Kế toán tiền lương và các khoản trích theo lương
- Chương 7: Kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm
- Chương 8: Kế toán thành phẩm, tiêu thụ thành phẩm và xác định kết quả kinh doanh
- Chương 9: Kế toán các khoản đầu tư
- Chương 10: Kế toán các khoản nợ phải trả và nguồn vốn chủ sở hữu
- Chương 11: Báo cáo tài chính

Tham gia biên soạn giáo trình này gồm có:

- ThS. Trần Thị Dung (đồng chủ biên) biên soạn chương 1, chương 7
- TS. Nguyễn Thị Hồng Nga (đồng chủ biên) biên soạn chương 8, chương 9
- ThS. Nguyễn Thu Hà biên soạn chương 2, chương 3
- NCS. ThS. Nguyễn Thị Thanh Loan biên soạn chương 4
- TS Hoàng Thị Việt Hà biên soạn chương 5
- ThS. Đào Thị Nhung biên soạn chương 6
- ThS. Phạm Thu Huyền biên soạn chương 10
- ThS. Nguyễn Quốc Cán biên soạn chương 11.

Tập thể tác giả xin gửi lời cảm ơn chân thành đến TS. Đặng Ngọc Hùng, NCS, ThS. Trương Thanh Hằng, NCS, ThS. Nguyễn Thị Lan Anh, NCS.ThS. Phạm Thị Hồng Diệp, NCS, ThS. Nguyễn Thị Xuân Hồng và các đồng nghiệp khác đã tham gia đóng góp ý kiến để hoàn thiện giáo trình.

Chúng tôi mong rằng giáo trình sẽ là tài liệu hữu ích trong công tác nghiên cứu, giảng dạy và đào tạo.

Tập thể tác giả rất mong nhận được ý kiến đóng góp của bạn đọc để giáo trình ngày càng hoàn thiện hơn.

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ KẾ TOÁN TÀI CHÍNH TRONG DOANH NGHIỆP	9
1.1. Khái niệm, vai trò, nhiệm vụ của kế toán tài chính trong doanh nghiệp	9
1.2. Các nguyên tắc kế toán cơ bản	14
1.3. Tổ chức công tác kế toán tài chính trong doanh nghiệp	16
1.4. Hệ thống chuẩn mực kế toán Việt Nam	35
1.5. Một số quy định chung của Luật Kế toán	39
1.6. Đạo đức nghề nghiệp kế toán kiểm toán Việt Nam	49
Tóm tắt chương	53
Câu hỏi và bài tập	54
Chương 2. KẾ TOÁN VỐN BẰNG TIỀN VÀ ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH NGẮN HẠN	57
2.1. Kế toán vốn bằng tiền	57
2.2. Kế toán tiền gửi ngân hàng	62
2.3. Kế toán tiền đang chuyển	65
2.4. Kế toán ngoại tệ và chênh lệch tỷ giá hối đoái	67
Tóm tắt chương	74
Câu hỏi và bài tập	74
Chương 3. KẾ TOÁN CÁC KHOẢN PHẢI THU, ỨNG VÀ TRẢ TRƯỚC	80
3.1. Kế toán các khoản phải thu	80
3.2. Kế toán các khoản ứng và trả trước	100
Tóm tắt chương	106
Câu hỏi và bài tập	106
Chương 4. KẾ TOÁN NGUYÊN LIỆU, VẬT LIỆU VÀ CÔNG CỤ, DỤNG CỤ ...	112
4.1. Nhiệm vụ của kế toán nguyên liệu, vật liệu và công cụ, dụng cụ	112
4.2. Phân loại nguyên liệu, vật liệu và công cụ, dụng cụ	115
4.3. Đánh giá nguyên liệu, vật liệu, công cụ, dụng cụ	119
4.4. Kế toán chi tiết nguyên liệu, vật liệu và công cụ, dụng cụ	123
4.5. Kế toán tổng hợp nguyên liệu, vật liệu, công cụ, dụng cụ	129
4.6. Kế toán dự phòng giảm giá hàng tồn kho	154
Tóm tắt chương	157
Câu hỏi và bài tập	157

Chương 5.	KẾ TOÁN TÀI SẢN CỐ ĐỊNH VÀ BẤT ĐỘNG SẢN ĐẦU TƯ	166
5.1.	Khái niệm, đặc điểm, nhiệm vụ của kế toán tài sản cố định	166
5.2.	Phân loại và đánh giá tài sản cố định	168
5.3.	Kế toán tăng giảm tài sản cố định	175
5.4.	Kế toán khấu hao tài sản cố định	190
5.5.	Kế toán sửa chữa tài sản cố định	201
5.6.	Kế toán thuê tài sản cố định	204
5.7.	Kế toán bất động sản đầu tư	217
	Tóm tắt chương	226
	Câu hỏi và bài tập	227
Chương 6.	KẾ TOÁN TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG	232
6.1.	Khái niệm, ý nghĩa và nhiệm vụ của kế toán tiền lương và các khoản trích theo lương	232
6.2.	Phân loại lao động, tiền lương	234
6.3.	Quỹ tiền lương	238
6.4.	Quỹ bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, kinh phí công đoàn và bảo hiểm thất nghiệp	239
6.5.	Quản lý lao động về mặt số lượng, thời gian lao động và kết quả lao động	242
6.6.	Kế toán tổng hợp tiền lương và các khoản trích theo lương	242
	Tóm tắt chương	250
	Câu hỏi và bài tập	250
Chương 7.	KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM	257
7.1.	Nhiệm vụ kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm	257
7.2.	Đối tượng và phương pháp tập hợp chi phí sản xuất	261
7.3.	Đánh giá sản phẩm dở dang cuối kỳ	273
7.4.	Đối tượng và các phương pháp tính giá thành	280
	Tóm tắt chương	296
	Câu hỏi và bài tập	297
Chương 8.	KẾ TOÁN THÀNH PHẨM, TIÊU THỤ THÀNH PHẨM VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ KINH DOANH	307
8.1.	Bản chất, vai trò của tiêu thụ thành phẩm và xác định kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp	307
8.2.	Yêu cầu quản lý quá trình tiêu thụ thành phẩm và xác định kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp	309
8.3.	Nhiệm vụ của quá trình tiêu thụ thành phẩm và xác định kết quả kinh doanh	310

8.4.	Các phương thức tiêu thụ thành phẩm	310
8.5.	Kế toán thành phẩm	312
8.6.	Kế toán giá vốn hàng bán	316
8.7.	Kế toán doanh thu bán hàng và các khoản giảm trừ doanh thu	321
8.8.	Kế toán chi phí bán hàng và quản lý doanh nghiệp	337
8.9.	Kế toán hoạt động tài chính và hoạt động khác	344
8.10.	Kế toán thuế thu nhập doanh nghiệp	353
8.11.	Kế toán xác định kết quả kinh doanh và phân phối lợi nhuận	358
	Tóm tắt chương	365
	Câu hỏi và bài tập	365
Chương 9.	KẾ TOÁN CÁC KHOẢN ĐẦU TƯ	371
9.1.	Khái quát kế toán đầu tư tài chính ngắn hạn	372
9.2.	Khái quát kế toán đầu tư tài chính dài hạn	379
9.3.	Kế toán đầu tư vào công ty con	380
9.4.	Kế toán vốn góp liên doanh	390
9.5.	Kế toán đầu tư vào công ty liên kết	405
9.6.	Kế toán đầu tư dài hạn khác	415
9.7.	Kế toán dự phòng giảm giá đầu tư dài hạn	421
	Tóm tắt chương	423
	Câu hỏi và bài tập	424
Chương 10.	KẾ TOÁN CÁC KHOẢN NỢ PHẢI TRẢ VÀ VỐN CHỦ SỞ HỮU	429
10.1.	Khái niệm, phân loại và yêu cầu quản lý nợ phải trả, nguồn hình thành vốn chủ sở hữu	429
10.2.	Kế toán vay ngắn hạn	432
10.3.	Kế toán nợ dài hạn đến hạn trả	436
10.4.	Kế toán các khoản phải trả cho người bán, người nhận thầu	438
10.5.	Kế toán khoản phải trả khác	441
10.6.	Kế toán vay dài hạn	447
10.7.	Kế toán nợ dài hạn	451
10.8.	Kế toán phát hành trái phiếu	452
10.9.	Kế toán phải trả nội bộ	461
10.10.	Kế toán quỹ khen thưởng, phúc lợi	463
10.11.	Kế toán quỹ dự phòng trợ cấp mất việc làm	463
10.12.	Kế toán quỹ phát triển khoa học và công nghệ	464
10.13.	Kế toán nguồn vốn kinh doanh	466
10.14.	Kế toán chênh lệch đánh giá lại tài sản	472
10.15.	Kế toán chênh lệch tỷ giá	474
10.16.	Kế toán cổ phiếu quỹ	484

10.17. Kế toán lợi nhuận chưa phân phối	486
10.18. Kế toán các quỹ doanh nghiệp	489
Tóm tắt chương	493
Câu hỏi và bài tập	493
Chương 11. BÁO CÁO TÀI CHÍNH	499
11.1. Mục đích, yêu cầu của báo cáo tài chính	499
11.2. Hệ thống báo cáo tài chính trong doanh nghiệp	501
11.3. Nội dung của hệ thống báo cáo tài chính	504
Tóm tắt chương	548
Câu hỏi và bài tập	548
Phụ lục: DANH MỤC HỆ THỐNG TÀI KHOẢN KẾ TOÁN DOANH NGHIỆP <i>(Ban hành theo Quyết định số 15/2006/QĐ-BTC ngày 20/3/2006</i> <i>của Bộ trưởng Bộ Tài chính, đã sửa đổi bổ sung theo Thông tư số</i> <i>244/2009/TT-BTC ngày 31/12/2009)</i>	551
TÀI LIỆU THAM KHẢO	560